

II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

SZÁMVITEL ÉS AUDITÁLÁS TANSZÉK

FELVÉTELI VIZSGA PROGRAMJA
a második évre történő felvételihez a 072 „Pénzügy, bank és biztosítás”
szakra
(Pénzügyi biztonság c. képzési program)
alapképzési szintre való beiratkozáshoz
2023-ban

Beregszász, 2023

FELVÉTELI VIZSGA PROGRAMJA a második évre történő felvételihez a 072 „Pénzügy, bank és biztosítás” szakra (Számvitel és adóügy c. képzési program) alapképzési szintre való beiratkozáshoz 2023-ban / Prof. Dr. Bacsó Róbert, Prof. Dr. Poyda-Nosik Nina, dr. Loszkorih Gabriella, Pataki Gábor. Beregszász: II.RFKMF, 2023. 27 oldal.

Kidolgozók:

Prof. Dr. Dr. Bacsó Róbert – gazdaságtudományok nagydoktora, professzor, Számvitel és Auditálás Tanszék vezetője, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola.

Prof. Dr. Poyda-Nosik Nina – gazdaságtudomány doktora, professzor, Számvitel és Auditálás Tanszék professzora, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola.

Dr. Loszkorih Gabriella – PhD, tanszékvezető helyettes, Számvitel és Auditálás Tanszék docense, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola.

Pataki Gábor – oktató, Számvitel és Auditálás Tanszék adjunktusa, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola.

Elfogadva a Számvitel és Auditálás Tanszék
2023. május 19-i ülésén, 10. sz. jegyzőkönyv szerint.

TARTALOM

BEVEZETŐ.....	4
A FELVÉTELI VIZSGA TÉMAKÖREI.....	5
1. GAZDASÁGELMÉLET: MIKROÖKONÓMIA	5
2. GAZDASÁGELMÉLET: MAKROÖKONÓMIA	8
3. GAZDASÁGTÖRTÉNELEM ÉS A GAZDASÁGI GONDOLKODÁS FEJLŐDÉSTÖRTÉNETE.....	12
4. BEVEZETÉS A SZAKMÁBA ÉS A TUDOMÁNYOS KUTATÁS ALAPJAIBA.....	12
5. SZOCIOLÓGIA ÉS TÁRSADALOM-ETIKAI FELELŐSSÉG.....	13
A FELVÉTELI VIZSGA ÉRTÉKELÉSÉNEK KRITÉRIUMAI.....	15
MINTA FELADATOK A FELVÉTELI VIZSGÁHOZ.....	16
AJÁNLOTT IRODALOM JEGYZÉKE.....	24
MELLÉKLETEK.....	27

BEVEZETŐ

Ez a program a fő tudományos és módszertani dokumentum, amely szabályozza a felvételi vizsga tartalmát. Célja a felvételt nyert hallgatók elméleti és gyakorlati képzésének átfogó megközelítésének biztosítása, tudásszintjének meghatározása érdekében.

A felvételi vizsga célja, hogy versenyképes alapot nyújtson a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolára történő beiratkozáshoz a 072 „Pénzügy, bank és biztosítás” szak alapképzésére, az általános gazdasági tudományágakban a jelentkezők felkészültségi szintjének azonosításával.

A felvételi vizsga tárgya az általános és szakmai tantárgyaknak megfelelően a felvételizők által megszerzett ismeretek és készségek.

A felvételi vizsga feladatai:

✓ annak ellenőrzése, hogy a jelentkezők megértették-e a szakmai képzés általános és speciális területeinek programanyagát;

✓ a felvételizők képességének értékelése a megszerzett tudás kreatív felhasználására;

✓ annak elemzése, hogy a felvételizők hogyan tudják kialakítani saját hozzáállásukat a modern gazdaság sajátos problémáihoz.

A felvételi vizsga programja a képzési komponensek kérdéseire terjed ki:

✓ Gazdaságelmélet: mikroökonómia;

✓ Gazdaságelmélet: makroökonómia;

✓ Gazdaságtörténelem és a gazdasági gondolkodás fejlődéstörténete;

✓ A könyvelő és a könyvvizsgáló szakmai standartjai;

✓ Tudományos kutatás alapjai a számvitel és adózásban;

✓ Szociológia és társadalom-etikai felelősség.

Ebből a célból ajánljuk az alábbi programot a felvételizőknek, hogy megfelelően felkészüljenek a vizsgákra.

A képzések területeiről, a különlegességekről, a felvételi követelményekről, a programokról és a felvételi vizsgák értékeléséről részletes információk találhatóak a II. RF KMF honlapján (<http://kmf.uz.ua/>).

A szakmai tanúsító bizottság létrehozásának, szervezésének és munkájának rendjét a II. RF KMF-be való felvételi szabályzat szabályozza, ami megtalálható a II. RF KMF honlapján.

Sikeres felkészülést a vizsgákra és sikeres felvételt kívánunk a felsőoktatásba!

A FELVÉTELI VIZSGA TÉMAKÖREI

1. GAZDASÁGELMÉLET: MIKROÖKONÓMIA.

1.1.téma: AZ ELMÉLETI KÖZGAZDASÁGTAN TÁRGYA ÉS MÓDSZERE.

Anotáció. A közgazdaságtan ismeretek megjelenése. A közgazdaságtan, mint tudomány kialakulásának és fejlődésének fő szakaszai. A modern közgazdaságtan összetevői, pozitív és normatív közgazdaságtan. A közgazdasági gondolkodás, típusai és szerepe a társadalom gazdasági életének megértésében. A gazdasági folyamatok és jelenségek megismerésének módszerei. A tudományos ismeretek általános és speciális módszerei és azok felhasználása. Tudományos absztrahálás. A történelem és logika egysége. Statisztikai analízis. Kísérlet. Gazdasági törvények rendszere. A közgazdaságtan törvényei. A közgazdaságtanelmélet helye a közgazdasági tudományok rendszerében. Az empiria és az elmélet kapcsolata a közgazdaságtannal.

1.2.téma: TERMELÉS. TERMELÉSI TÉNYEZŐK. TERMELÉSI LEHETŐSÉGEK HATÁRA.

Anotáció. A szükségletek végtelenségének fogalma. A szükségletnövekedés törvénye és hatásmechanizmusa. A szükségletnövekedés törvényének problémái az anyagi javak előállításának folyamatában. Gazdasági előnyök. A gazdasági érdekek típusai, kölcsönhatásuk. A gazdasági alanyok összeférhetetlenségei és feloldásának formái. Társadalmi termelés: főbb tényezői, fázisai. Gazdasági igények. Gazdasági érdekek. A növekvő szükségletek gazdasági törvénye. A szükségletek és érdekek kölcsönhatása, mint a társadalmi-gazdasági haladás hajtóereje. Gazdasági erőforrások felhasználása. Az erőforrások abszolút és relatív korlátozottsága (szűkössége). A gazdasági lehetőségek határa. Termelési lehetőségek határa görbéje. A főbb termelési tényezők és kapcsolatuk. A termelés hatékonysága, lényege, gazdasági és társadalmi mutatói. Az árutermelés létrejöttének feltételei, lényege, formái. Az árutermelés általános alapjai és ellentmondásai. Árutermelés, előfordulásának feltételei és okai. Az árutermelés egyszerű és fejlett formái, közös jellemzőik és különbségeik. Az árutermelés mint a piacgazdaság alapja és szerepe a társadalom gazdasági fejlődésében.

1.3.téma: GAZDASÁGI RENDSZEREK. PIACGAZDASÁG. AZ ÁLLAM SZEREPE A GAZDASÁGBAN.

Anotáció. A gazdasági rendszer és anyagi alapjai. Társadalmi munkamegosztás. A termelőerők szerkezete. A gyártás technológiai módja. Társadalmi termelési mód. A gazdasági rendszerek osztályozása. Formatív és civilizációs megközelítések a gazdaságtanban. Tulajdon a munkaügyi kapcsolatok rendszerében. Az ingatlan mint gazdasági kategória. A tulajdon fajtái, formái és fajtái. Alanyok és tárgyak. Részvénytőke és részvénytársaságok. Tulajdonformák átalakítása Ukrajnában. Az állami tulajdon fejlődése és privatizációjának modern problémái. Az elnemzetesítés sajátosságai Ukrajnában.

1.4.téma: PÉNZ. A PÉNZ SZEREPE A PIACGAZDASÁGBAN. ÁRAK.

Anotáció. A termék és tulajdonságai. A munka javakban megtestesülő kettős természete. Költség. Értékalapú csere. Fogyasztói érték és annak mutatói. Értékelméletek: munkás, marginalista és neoklasszikus. Az értéktörvény lényege. Az értéktörvény működésének jellemzői a jelen időben.

A modern ártermelés jellemzői Ukrajnában. A többletérték termelésének növelésének módjai. A pénzalapú viszonyok kialakulása és fejlődése. A pénz funkciói. Pénznemek: papír, fém, hitel, készpénz nélküli, elektronikus. Készpénz és készpénz nélküli pénzforgalom. Modern változások a pénzforgalomban. A monetáris rendszer fogalma, elemei, valamint a stabilizáció típusai és módszerei. Ukrajna történelmi tapasztalatai a nemzeti valuta létrehozásában.

1.5.téma: A KERESLET ÉS KÍNÁLAT ELEMZÉSÉNEK ALAPJAI.

Anotáció. A piac mint gazdasági kategória. A piacok osztályozása. Piac funkciói. A kialakulás és fejlődés feltételei. A piaci elemek társadalmi-gazdasági jellemzői és kialakulásuk feltételei Ukrajnában. Maslow-i piramis. Szükséglet és kereslet. A kereslet törvénye. Kivételek a kereslet törvénye alól. Keresleti görbe. A kereslet és az ár kapcsolata A keresleti görbe eltolódása nem ár-jellegű tényezők hatására. A kínálat törvénye. Kínálati görbe és tulajdonságai. A kínálat és az ár kapcsolata. A kínálat változásának nem ár-jellegű tényezői. A kínálati görbe eltolódása nem ár-jellegű tényezők hatására. A kínálati görbék kialakulásának és változásának sajátosságai az átmeneti gazdasági rendszerekben. Az egyensúlyi ár és egyensúlyi mennyiség kialakulása. A piaci egyensúly változását befolyásoló tényezők. Az ár lényege. Az árképzés mechanizmusa és funkciói. Az árak fajtái. Marshall árképzési koncepciója. A verseny lényege. A verseny helye a piacgazdaságban. Az egyensúlyi elemzés gyakorlati alkalmazásai: minimálbér megállapítása, árplafonok, adók, kvóták és tarifák, állami és magánszektor.

1.6.téma: KERESLETI ÉS KÍNÁLATI ÁRRUGALMASSÁG.

Anotáció. A „rugalmasság” fogalma. Az egymással összefüggő mutatók rugalmasságának fogalma. A rugalmasság alapvető tulajdonságai. Az árrugalmasság tényezői, hatásuk és jellemzői. A kereslet árrugalmassága. Növekvő és csökkenő függvény rugalmasságának becslése. A kereslet árrugalmasságát befolyásoló tényezők: a kereslet árrugalmassága, a kereszt árrugalmasság, jövedelem-rugalmassága. Árrugalmasságának kiszámítása "normál" és "inferior" termékekre. A kínálat árrugalmasságát befolyásoló tényezők. A kínálat árrugalmassága az áru saját árán, a kínálat rugalmassága a termelési tényezők árain.

1.7.téma: FOGYASZTÓI MAGATARTÁS ELEMZÉSE.

Anotáció. A hasznosság fogalma. Össz- és határhaszon. Hasznossági függvény. A csökkenő határhaszon törvénye. Az össz- és határhaszon változásának fogyasztási folyamata és dinamikája. Fogyasztói preferenciák. Közömbösségi görbék felépítése. Közömbösségi görbék térképe. A közömbösségi görbék tulajdonságai. A közömbösségi görbék néhány esete. Helyettesítő áruk, kiegészítő áruk, semleges áruk, negatív hasznosságú termékek fogalma. A fogyasztó költségvetési korlátai. A költségvetési egyenesl változása. A költségvetési egyenes meredekékenységének fogalma. A fogyasztói jövedelem, az adórendszer, a támogatások, a kvóták stb. változásainak hatása a költségvetési egyenes helyzetére. Árváltozások és hatásuk a fogyasztó költségvetésére. A fogyasztói egyensúly közgazdasági, algebrai és grafikus értelmezése. Az optimális fogyasztói kosár kiválasztása. Az egyensúlyi pont megtalálásának módszerei. A "jövedelem-fogyasztás" görbe. Jövedelemből származó keresleti függvény: Engel-görbe. A normál termékek és az inferior termékek fogalma.

1.8.téma: TERMELÉSI KÖLTSÉGEK.

Anotáció. A termelési költségek fogalma. A termelési függvény fogalma és paraméterei. A termelési függvény mint a technológia gazdasági modellje, a termelési függvény felépítésének módszerei (táblázatos, algebrai, grafikus). A termelési függvények főbb tulajdonságai. Kéttényezős termelési funkció. Össz-, átlag- és határtermék rövidtávon: a görbék kölcsönös elhelyezésének meghatározása, grafikus elemzése. A termelési tényezők termelékenységének csökkenésének törvénye. Izokvansok térképe. A technikai helyettesítés határára. A tényezők helyettesítésének határai. Technológiai változás, méretgazdaságosság hosszú távon. A méretgazdaságosság növelésének állandó, csökkenő és növekvő hatása. A költségmeghatározás közgazdasági és számviteli megközelítései. Eseti kiadások. Explicit és implicit; belső és külső költségek. Tranzakciós költségek. A „normál profit”. Fix, változó, teljes, átlagos és határköltség. A határköltség növekedésének törvénye. Hosszú távú költséggörbék és típusaik. Termelői egyensúly: a termelési tényezők kombinációjának megválasztása a költségminimalizálás vagy a kibocsátás maximalizálása szempontjai szerint. Pozitív, semleges és negatív méretgazdaságosság. A méretgazdaságosságot meghatározó tényezők. A termelői egyensúly: grafikus, algebrai és közgazdasági értelmezések. A vállalat termelési tevékenységének bővülési pályája. A vállalkozás optimális mérete és az iparágak szerkezete. A vállalkozás minimális an hatékony méretének fogalma. A profit funkciói. A profitról szóló elméletek. A profitfelhasználás főbb területei. Számviteli és gazdasági nyereség. A költségminimalizálás szabálya adott termelési mennyiségen. A profitmaximalizálás szabálya. Össz-, átlag- és határjövedelem.

1.9.téma: TÖKÉLETES VERSENYPIAC.

Anotáció. A tökéletes verseny feltételei. A tökéletes verseny piac jellemzői. A tökéletes verseny piac előnyei és hátrányai. Tökéletes verseny piacon működő cég és működésének feltételei. A céges magatartás típusai tökéletes versenykörnyezetben: profitmaximalizálás, költségminimalizálás, üzembeszárás (grafikus). Piaci kereslet és a cég termékei iránti keresleti görbe tökéletes verseny piacon. A cég össz-, átlag- és határjövedelme, ezek grafikus ábrázolása. A határbevétel és kapcsolata a cég termékeinek keresleti görbéjével. A termelés mennyiségének kritikus pontjai. A hosszútávú egyensúly feltételei. Hosszútávú átlagköltség görbe. Iparági különbségek az átlagköltség görbéiben hosszú távon. Profit maximalizálás rövid és hosszú távon.

1.10.téma: MONOPÓLIUM.

Anotáció. A tökéletlen verseny piac jellemző jelei. A monopólium meghatározása. A monopólium természetes, gazdasági, adminisztratív és jogi akadályai. A monopóliumok típusai: nyitott, zárt, természetes. Kétoldalú monopólium. A termelés diverzifikálása. Monopol hatalom. A monopol hatalom forrásai. A monopol hatalom mutatói (Herfindahl-Hirschman index). Monopol ár. A termelés árának és mennyiségének meghatározása a monopolista által (grafikus és algebrai értelmezés). A kereslet árrugalmasságának hatása a monopolista magatartására. Egy monopol cég kínálata és kialakulásának sajátosságai. Árdiszkrimináció. Dömping. Monopol cég egyensúlya hosszú távon. A monopólium gazdasági következményei és társadalmi költségei. A monopólium megakadályozásának és a monopóliumellenes politika végrehajtásának szükségessége. Monopóliumellenes politika: alapelvek, hatásmechanizmus. A monopóliumellenes szabályozás módszerei: közigazgatási és gazdasági. A monopóliumpolitika sajátosságai Ukrajnában.

1.11.téma: MONOPOLISZTIKUS PIAC. OLIGOPÓLIUM.

Anotáció. A monopolisztikus versenypiac létrejöttének feltételei. A monopolisztikus versenypiac jelei. A monopolisztikus verseny mechanizmusa. Profitmaximalizálás. A cég rövid- és hosszútávú egyensúlya (grafikus értelmezés). Ár meghatározása. A reklám szerepe az ármeghatározásban. Termékdifferenciálás elmélyítése: pozitív és negatív következmények. A reklám hatása a termelési mennyiségekre és a költségekre. A reklám gazdasági megvalósíthatósága. A reklám hatása a turizmus hatékonyságára. A nem árverseny kialakulásának lényege és előfeltételei. A piaci koncentráció mutatói. Az oligopólium megjelenési okai. Az oligopolisztikus struktúrák sokfélesége, az általános egymásrautaltság és a vállalkozás piaci magatartásának elemzésének összetettsége. Duopolium: Cournot és Bertrand modellek lényege. A fogoly dilemmája. Oligopolisztikus árképzés. Törött keresleti görbe modell, összejátszás, árvezetés, „költség+” árképzés. Nem ár-jellegű verseny.

2. GAZDASÁGELMÉLET: MAKROÖKONÓMIA.

2.1.téma: MAKROÖKONÓMIA ALAPJAI. MAKROGAZDASÁGI MUTATÓK.

Anotáció. A makroökonómia tárgya, alanyai és objektuma. A makroökonómia mint a közgazdaságtudomány kutatási szintje. A gazdasági rendszer mint a makrogazdasági elemzés tárgya. Makroökonómia alanyai és kölcsönhatásuk. A makrogazdasági politika céljai és eszközei. Főbb makrogazdasági problémák és ellentmondások. A makroökonómia helye a gazdaságtudományok rendszerében. Aggregált gazdasági mutatók és a köztük lévő funkcionális kapcsolatok. Az állam szerepe a főbb makrogazdasági problémák megoldásában. A makrogazdasági politika és típusai. Fiskális, monetáris, külgazdasági és szociálpolitika. A makroökonómia eredményessége, politikai tényezőktől való függése. A makroökonómiai kutatás módszerei és a makroökonómia funkciói. A makroökonómia módszertana. Aggregált gazdasági trendek elemzése. A makroökonómiai kutatás módszerei és alapelvei. Gazdasági modellezés. A makroökonómiai modellek exogén és endogén változói. Statikus és dinamikus modellek. A makroökonómia célja és feladatai. A makroökonómiai elemzés mint tudáseszköz. Pozitív és normatív elemzés. Makrogazdasági előrejelzés. A makroökonómia függvényei. A nemzeti számlák mint a makroökonómia tényszerű alapja. A nemzeti számlarendszer (SNA) felépítésének módszertani elvei. Az SNA-rendszer fő kategóriái: hozzáadott érték, szektorok, műveletek, számlák. Az SNA-rendszer és a nemzetgazdasági mérleg különbsége. A GDP fogalma. A GDP mérése és az ezzel kapcsolatos problémák. GDP számítási módszerek: termelés, elosztás (bevétel szerinti) és végső felhasználási mód (költség szerinti). Árnyékgazdaság. A potenciális és a tényleges GDP. Az ártényező szerepe a GDP mérésében. Nominális és reál-GDP. Árszint mutatók. Árindexek. Fogyasztói árindex (CPI). Termelői árindex. GDP-deflátor. A CPI és a GDP-deflátor közötti különbség. A nominális GDP reál-GDP-re való hatása. Infláció és defláció

2.2.téma: AGGREGÁLT KERESLET ÉS KÍNÁLAT.

Anotáció. Aggregált kereslet, különbsége az egyéni kereslettől. Az aggregált kereslet szerkezete. Fogyasztói kiadások. Beruházások. Állami kiadások. Nettó export. Az aggregált keresletet befolyásoló ártényezők: a kamatláb változása, a vagyonhatás, az import volumene és szerkezete. Aggregált keresleti görbe. Az aggregált keresletet befolyásoló, nem ártényezők. A fogyasztói kiadások, a beruházási kiadások, a kormányzati kiadások és a nettó exportkiadások

változásai. Tervezett és tényleges költségek. A rövid távú aggregált kínálati görbe. Az árak és a reál-GDP változásai a rövid távú aggregált kínálati görbe különböző szakaszaiban. A hosszútávú aggregált kínálati görbe. Az aggregált kínálatot befolyásoló tényezők: ártényezők – kamatláb változás, árszínvonal változás; nem ár-jellegű tényezők – az erőforrások árának változása, a munkatermelékenység, a jogi normák. Keynesi aggregált kínálati görbe. A klasszikus aggregált kínálati görbe. Általánosított aggregált kínálati görbe. Az egyensúlyi árszint. A termelés egyensúlyi mennyisége. A makrogazdasági egyensúly változatai. A racsnis hatás. Hosszú távú és rövid távú egyensúly. Az aggregált kereslet és az aggregált kínálat egyensúlyának megsértése. Az egyensúly helyreállításának mechanizmusa. Multiplikátor az AD-AS modellben. A takarékoság paradoxona.

2.3.téma: FOGYASZTÁS, MEGTAKARÍTÁS ÉS BEFEKTETÉS.

Anotáció. Fogyasztási függvény. A fogyasztás a végső felhasználási bevétel függvényében. Megtakarítási függvény. Átlagos fogyasztási és megtakarítási hajlandóság. Fogyasztási és megtakarítási határhajlam. Az autonóm fogyasztás és az azt befolyásoló tényezők. A fogyasztási függvény grafikonja. A megtakarítási függvény grafikonja. A fogyasztás elméletei. Keynesi és neoklasszikus fogyasztási koncepciók. A folyó jövedelemhez nem kapcsolódó fogyasztási és megtakarítási tényezők. A megtakarító általi eszközválasztás. Az eszközök likviditása. Magasabb és alacsonyabb értékű eszközök. A megtakarítások fajtái. A megtakarítás paradoxona. Befektetési függvény és grafikonja. A befektetések szerepe a gazdaságban. Befektetési volatilitás. Az állótőkébe történő autonóm befektetés alapelmélete. Az indukált befektetés elmélete. A kamat, mint a befektetési kereslet tényezője. Nominális és reálkamat. Kamatláb és a befektetés nettó megtérülése. Önálló beruházások. A multiplikátor fogalma. A multiplikatív folyamat táblázatos modellje. Egyszerű multiplikatív modell. Keynes-multiplikátor. A reál-GDP multiplikatív változása. Az infláció hatása a multiplikátorhatásra.

2.4.téma: MUNKANÉLKÜLISÉG. INFLÁCIÓ.

Anotáció. A foglalkoztatás és a munkanélküliség társadalmi-gazdasági tartalma. Foglalkoztatás és újratermelés az átmeneti gazdaságban. Népesség osztályozása az ILO rendszere szerint. Kereslet és kínálat a munkaerőpiacon. Egyensúlyi munkanélküliség. A munkanélküliség típusai, mutatói és következményei. A munkaerőpiac klasszikus elmélete. A munkaerőpiac keynesi elmélete. Rugalmas munkaerőpiacelmélet. A munkanélküliség gazdasági és társadalmi következményei. Oaken törvénye és görbéje. Keresletpolitika és kínálatpolitika a munkaerőpiac szabályozásában: előnyei és hatékonysága. A munkanélküliek szociális védelme. A foglalkoztatáspolitikai makrogazdasági alapelvei. A fiatalok munkanélküliségének okai. A munkaerőpiac jellemzői és a munkanélküliség Ukrajnában. Az infláció fogalma. Keynesi és monetáris fogalmak az infláció okairól. Az infláció mértéke és kiszámításának módszerei. Az infláció típusai annak mértékétől függően. Várható és váratlan infláció az adaptív és racionális várakozások elmélete szerint. Az infláció típusai: keresleti infláció, költséginfláció és ezek grafikus értelmezése. A kiszámítható és kiszámíthatatlan infláció társadalmi-gazdasági következményei. Phillips-görbe rövid és hosszú távon. Stagfláció. Inflációs folyamatok Ukrajnában: okai, következményei és visszaszorításának módjai. Az egyéni jövedelmek inflációja és az infláció elleni intézkedések.

2.5.téma: FISKÁLIS POLITIKA.

Anotáció. Az adóbevételek, mint az állami bevételek fő forrása. Közvetlen és közvetett adók és szerepük a költségvetésben. A hatékony adózás elvei. Laffer-görbe. A fiskális politika típusai: diszkrecionális és nem diszkrecionális. Fiskális politika Ukrajnában: fő trendek és ellentmondások. Az állami kiadások és szerkezetük. Az állam folyó és tőkekiadásai. Diszkrecionális fiskális politika. A fiskális politika ösztönzése és visszafogása. A kormányzati kiadások és adók hatása az összkibocsátásra. Az állami kiadások és az adó multiplikációja. Kiegyensúlyozott költségvetési multiplikátor. Nem diszkrecionális (automatikus) fiskális politika. Progresszív adóztatás. Szociális transzferek. Az automatikus fiskális politika gazdaságot stabilizáló hatása csökkenő és növekvő termelés mellett. A fiskális politika és aggregált kínálat. Az "aggregált kereslet-aggregált kínálat", "kiadás-kibocsátás", "AD-AS" modelleken alapuló fiskális politika következményei. Az adócsökkentés hatása a GDP-re a kínálat-gazdaságtan elmélete szerint. A fiskális politika és a ciklikus ingadozások hatása az állami költségvetésre.

2.6.téma: PÉNZ ÉS BANKRENDSZER.

Anotáció. A pénzkínálat és mérésének módjai. Pénzkínálat és monetáris alap. A likviditás fogalma. A monetáris bázis. A pénz iránti kereslet és az azt meghatározó tényezők. A központi (nemzeti) bank mint a monetáris politika alanya. A bankrendszer szerepe a pénzellátásban. A központi (nemzeti) bank és a monetáris bázis műveletei. Jegybanki eszközök: alapkamat-politika, banki tartalékpolitika, nyíltpiaci műveletek. Készpénz és betét multiplikátor. A bankok pénzteremtésének mechanizmusa. A monetáris politika hatása a gazdaságra: a "drága" és az "olcsó" pénz politikája. A monetáris politika transzmissziós mechanizmusa. Intézkedések a monetáris rendszer stabilizálására az átmeneti gazdaságokban. A pénzbe és a monetáris politikába vetett bizalom problémája.

2.7.téma: MONETÁRIS POLITIKA.

Anotáció. A monetáris politika hatása a gazdaságra: a "drága" és az "olcsó" pénz politikája. A monetáris politika transzmissziós mechanizmusa. Intézkedések a monetáris rendszer stabilizálására az átmeneti gazdaságokban. A pénzbe és a monetáris politikába vetett bizalom problémája.

2.8.téma: GAZDASÁGI FEJLŐDÉS.

Anotáció. Gazdasági (üzleti) ciklusok. A ciklusok típusai. Cikluselméletek. Ciklikus ingadozások és fajtáik. Egy tipikus üzleti ciklus makrogazdasági változóinak osztályozása: prociklikus, anticiklikus, aciklikus. Állami anticiklikus szabályozás. A gazdasági ciklus sajátosságai Ukrajnában. Gazdasági dinamika. A gazdasági növekedés lényege. A modern gazdasági növekedés előfeltételei és jellemző vonásai. A gazdasági növekedés forrásai. A gazdasági növekedés forrásainak kiszámításának módszerei. Tudományos és műszaki haladás. Ukrajna gazdasági növekedésének forrásai. Gazdasági növekedési ütemek. A gazdasági növekedést gátló tényezők. A beruházás, mint a gazdasági növekedés kulcsfontosságú láncszeme. Gazdasági növekedés az AS-AD modell és a termelési lehetőségek határa görbéje alapján. Gazdasági növekedés és gazdasági fejlődés. A gazdasági növekedés állami szabályozása. A gazdasági fejlettségi szint mutatói. A gazdasági növekedés sajátosságai Ukrajnában.

3. GAZDASÁGTÖRTÉNELEM ÉS A GAZDASÁGI GONDOLKODÁS FEJLŐDÉSTÖRTÉNETE.

3.1.téma: ÁLTALÁNOS ALAPOK, VALAMINT A GAZDASÁGTÖRTÉNELEM ÉS A GAZDASÁGI GONDOLKODÁS KIALAKULÁSÁNAK KEZDETI SZAKASZA

Anotáció. A közgazdaságtan és a gazdasági gondolkodás mint tudomány története. A gazdaságtörténet és a gazdasági gondolkodás periodizálásának megközelítései. A korai civilizációk társadalmainak gazdasága és gazdasági gondolkodása. A korai civilizációk társadalmainak gazdasági szférájának kialakulása. Gazdasági fejlődés és gazdasági gondolkodás Mezopotámiában. Az ókori Egyiptom gazdasági fejlődése és tükröződése a gazdasági gondolkodásban. A krétai-mükénéi civilizáció társadalma és gazdasági fejlődésének jellemzői. Gazdaság és népesség a bronz és a kora vas korban Ukrajna területén. A hagyományos civilizációk társadalmainak gazdasági fejlődése és gazdasági gondolkodása a 8. - 5. Században. "Axiális idő" és a modern civilizációk kialakulása. A keleti civilizáció és jellemzői "axiális időben". A nyugati civilizáció és az ősi államok gazdasági fejlődése. Gazdaság és gazdasági gondolkodás az ókori Görögországban. Gazdaság és gazdasági gondolkodás az ókori Rómában. A lakosság gazdasága Ukrajna területén "axiális időben". Az ősi szlávok gazdasága. Gazdasági gondolkodás és a középkor gazdasága (5 - 15. Század vége). A gazdasági fejlődés általános jellemzői és a középkor civilizációinak gazdasági gondolkodása

3.2. téma: A GAZDASÁGI GONDOLKODÁS FEJLŐDÉSE UKRAJNÁBAN

Anotáció. Gazdaság és gazdasági gondolkodás az európai civilizáció országaiban (16 - 18. Század közepe). Az európai civilizáció kialakulása. A civilizációs tényezők hatása az európai civilizáció gazdaságára. Piacgazdaság kialakulása az európai civilizáció országaiban. Merkantilizmus. A klasszikus politikai gazdaság kialakulása (W. Petty, P. Bouagilbert, F. Quesnay, A. Turgot, A. Smith). Piaci gazdasági formák kialakulása és Ukrajna gazdasági gondolkodása (16. század - 19. Század közepe). Az ukrán földek gazdasági fejlődése a 16 - 18. Század közepén. Merkantilizmus Ukrajna társadalmi-gazdasági gondolatában. Az ukrán közvélemény demokratikus áramlatának alapelveinek meghatározása. Ukrajna gazdasága a 18. század utolsó harmadában. - a 19. század közepén. A gazdasági liberalizmus eszméinek terjedése a közgazdasági gondolkodásban. A klasszikus politikai gazdaságtan fejlődése. Az 1848-as és 1861-es reformok gazdasági előfeltételei és lényege. Az ukrán földpiac fejlődésének fő irányzatai a 19. század második felében. Az ipari forradalom kiteljesedése, részvénytársaságok és monopóliumok kialakulása. A gazdaság bankrendszerének fejlődése. Az állam szerepe a gazdaság szabályozásában. Az ukrán gazdasági gondolkodás helye a világgazdasági elméletben.

4. BEVEZETÉS A SZAKMÁBA ÉS A TUDOMÁNYOS KUTATÁS ALAPJAIBA

4.1. téma: A „Pénzügy, bank és biztosítás” szak általános alapjai.

„Bevezetés a szakmába és a tudományos kutatás alapjaiba” szak tárgya. A Bolognai Nyilatkozat az ukrán oktatási rendszerben. A „Pénzügy, bank és biztosítás” szak szakemberek képzésének relevanciája és gyakorlati jelentősége.

4.2. téma: A pénzügyi szakma Ukrajnában.

A pénzügyi szakma jellemzői. A pénzügy szakma és tevékenységének főbb szakmai területeinek meghatározása a jelenlegi ukrainai szakaszban. Pénzügyi szakember tevékenységének alapfeltételei. A pénzügyi szakma jelentősége a társadalom számára. A munkaerőpiac modern követelményei a finanszírozók számára. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium követelményei az első szintű felsőoktatási (bachelor) szakember számára a „Pénzügy, bank és biztosítás” szakon.

4.3. téma: Alapvető információk a tudományos kutatás szerkezetéről.

A tudomány mint tudásrendszer. A tudomány fogalma, lényege, céljai és funkciói. A tudományos kutatás típusai és szakaszai. A tudományos kutatás módszertana. A tudományos kutatás módszerei. A tudományos kutatás elméleti módszerei. A tudományos kutatás empirikus módszerei. A tudományos kutatás kategorikus apparátusa. A tudományos kutatás végzésének folyamata. A probléma megfogalmazása és az irodalmi források áttekintése. A tudományos kutatás feladatai. A tudományos kutatás tárgya. A munka szerkezeti elemei. A felhasznált források listájának és az azokra való hivatkozások elkészítésének eljárása. A jelentés elkészítése.

4.4. téma: A pénzügy lényege és célja.

A pénzügyek és a pénzügyi kapcsolatok általános jellemzői. A pénzügy fő célja. A pénzügy, mint gazdasági eszköz és gazdasági kategória. A pénzügy, mint a GDP és a nemzeti vagyon értékének cseréjéhez, elosztásához és pénzbeli újraelosztásához kapcsolódó gazdasági kapcsolatok összessége. A pénzügyi kapcsolatok tárgyai és alanyai. A pénzügy fő funkciói (a pénzügyek elosztó, ellenőrző, szabályozó és ösztönző funkciói).

4.6. téma: Ukrajna pénzügyi rendszerének jellemzői.

Az ország pénzügyi rendszerének szerkezete. A pénzügyi rendszer, mint az ország gazdasági rendszerének alkotóeleme. Az ország pénzügyi rendszere, mint a finanszírozók szakmai tevékenységének szféráinak és láncszemeinek összessége. A pénzügyi rendszer és szerkezetének meghatározása. A pénzügyi rendszer belső szerkezete. A pénzügyi kapcsolatok körei és a pénzügyi rendszer fő láncszemei. A pénzügyi rendszer szervezeti és szerkezeti felépítése. A pénzügyi rendszer felépítésének alapelvei. A gazdasági egységek pénzügyeinek szférája. Az államháztartás szférája. A nemzetközi pénzügyek szférája. A pénzügyi piac szférája. A biztosítás, mint a pénzügyi rendszer külön láncszeme.

5. SZOCIOLÓGIA ÉS TÁRSADALOM-ETIKAI FELELŐSSÉG.

6.1. téma: SZOCIOLÓGIA MINT ÖNÁLLÓ TUDOMÁNYÁG.

Anotáció. A szociológia meghatározása. A szociológia tárgya és jelentősége. Alapfogalmak és kategóriák. A szociológia világszemlélete. A szociológia funkciója és társadalmi jelentősége. A szociológia létrejötte Ukrajnában és Magyarországon.

6.2. téma: A TÁRSADALOM RÉTEGZŐDÉSE.

Anotáció. A társadalmi rétegződés általános jellemzői. A társadalmi rétegződés tipológiája. A társadalom fejlődése. A társadalmi státusz, presztízs, társadalmi szabályok, rangok, osztályok, a társadalmi mobilitás és marginálisok. Migrációs folyamatok napjainkban: globális, nemzetközi, regionális és nemzeti migrációs tendenciák és azok következményei.

6.3. téma: CSALÁDSZOCIOLÓGIA. DZSENDER SZOCIOLÓGIA.

Anotáció. A család, mint a szociológiai vizsgálat tárgya. A család mint társadalmi intézmény és mint kiscsoport. A család jelentősége társadalomban és az egyének életében. A családok gondjai napjainkban.

6.4. téma: OKTATÁSSZOCIOLÓGIA.

Anotáció. Az oktatásszociológia tárgya és jelentősége. Az oktatásszociológia sajátosságai. Az oktatási intézmények jelentősége a társadalomban. Az oktatásszociológia szerkezete.

6.5. téma: GAZDASÁGSZOCIOLÓGIA.

Anotáció. Munkaszociológia. A szabadidő-szociológia.

6.6. téma: POLITIKASZOCIOLÓGIA.

Anotáció. A politika, mint a társadalmi szabályozás speciális fajtája. A politikaszociológia tárgya. A társadalom politikai rendszere, annak felépítése, funkciói, rétegződési elvei. A politikai hatalom legitimitása a társadalomban, annak jellemzői.

6.7. téma: KULTURSZOCIOLÓGIA ÉS A VALLÁS.

Anotáció. A kultúra mint társadalmi jelenség és a társadalom jellemzője. A kultúra társadalmi lényege és típusai. A kultúra szerkezeti elemei: anyagi és szellemi szféra, nyelv, tudás, készségek, értékek, normák, hagyományok, szokások. A kultúra integratív és nevelési funkciói. Kultúra és tevékenységek. A kultúra megőrzése, terjesztése és fogyasztása. Szubkultúrák. Ellenkultúrák.

6.8. téma: ETNOSZOCIOLÓGIA ÉS NEMZETSZOCIOLÓGIA.

Anotáció. Etnoszociológia, annak kutatási tárgya. Az etnorszociológia eredete és fejlődése a világ- és a hazai szociológiai gondolkodásban. Az etnikai közösségek vizsgálatának módszertani megközelítései. A nemzet problémája hazai és külföldi szociológusok munkáiban. A hazai szociológia alapvető fogalmi sémái.

6.9. téma: DEVIÁNS VISELKEDÉS, ANNAK OKAI.

Anotáció. Társadalmi viszonyok: fogalmak, kialakulási mechanizmusok. Erőviszonyok, társadalmi szerepük. Társadalmi konfliktusok: fogalmak, funkciók. A társadalmi konfliktusok természete, szakaszai, tipológiája és jellemzői. Társadalmi konfliktusok megoldása, megelőzése.

Anotáció. 6.10. téma: A SZEMÉLY ÉS AZ ÁLLAM TÁRSADALMI FELELŐSSÉGE.

A társadalmi felelősségvállalás tartalma és típusai. A társadalmi felelősségvállalás elvei. Az emberi társadalmi felelősségvállalás fejlesztésének lényege, paraméterei. Az állam társadalmi felelőssége. A társadalmi felelősségvállalás környezeti összetevője.

A FELVÉTELI VIZSGA ÉRTÉKELÉSÉNEK KRITÉRIUMAI

A felvételi vizsgák értékelésének eljárását és kritériumait a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felvételi szabályzata szabályozza .

A felvételi vizsgát írásban, legfeljebb 90 percig, a bizottság tagjai (az elfogadott bizottság legalább kétharmada) jelenlétében végzik.

A felvételi vizsga tesztfeladatokat tartalmaz.

A tesztfeladatok 50 feladatból állnak, amelyek mindegyikét két pont értékeli. Minden tesztfeladat 4 lehetséges választ kínál, amelyek közül csak az egyik helyes.

A felvételi vizsgán összesen 100 pont szerezhető.

A tesztfeladatok értékelését a következő kritériumok szerint kell elvégezni:

- két pont - a helyes válaszáért;
- nulla pont – a helytelen válasz esetén.

A teszteredmények 100-200 pontos értékelési skálára történő átszámításának táblázata az 1. számú mellékletben található.

FIGYELEM! Abban az esetben, ha a jelentkező nem tartja be a tudományos jóhiszeműség és tisztesség elveit, a jelentkező az oktató kérésére el kell, hogy hagyja a termet és általános nulla osztályzatot kap.

MINTA FELADATOK A FELVÉTELI VIZSGÁHOZ 2023 év

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Feladatok egy helyes válasz megválasztásával (50x2 pont).

A felvételi vizsga általános felépítése

Ssz.	Megnevezés	Fajlagos súly
1.	Gazdaságelmélet: mikroökonómia	20%
2.	Gazdaságelmélet: makroökonómia	20%
3.	Gazdaságtörténelem és a gazdasági gondolkodás fejlődéstörténete	20%
4.	Bevezetés a szakmába és a tudományos kutatás alapjaiba	20%
5.	Szociológia és társadalom-etikai felelősség	20%

1. GAZDASÁGELMÉLET: MIKROÖKONÓMIA.

1. A közgazdaságban a termelési tényezők csökkenő törvénye működik. Hogyan támogatjuk a gazdasági növekedést ezen a feltételek mellett:

- 1) kevesebb és kevesebb termelési erőforrásra lesz szükség;
- 2) a kiegészítő források növekedése nem növekszik, hanem csökkenti a termelés teljes mennyiségét;
- 3) az erőforrások növelésére van szükség, de egy további erőforrás egységnyi ára emelkedik;
- 4) egyre több erőforrásra lesz szükség.

2. A versenyképes piaci mechanizmus a következőt jelenti:

- 1) a fogyasztók, a gyártók és a termelési tényezők tulajdonosai döntéseinek összeegyeztetését;
- 2) e döntések szinkronizálását;
- 3) e döntések összeegyeztetését és összehangolását;
- 4) sem a szinkronizálását, sem a döntések összehangolását.

3. A piacgazdaságban a „tökéletlen versenyző” kifejezés olyan eladóra vonatkozik, aki:

- 1) a szakosodási- és árrendszeren kívül jár el;
- 2) elegendő mennyiségű árut kínál az árak befolyásolására;
- 3) a meglévő fogyasztói preferenciák megszűnését szeretné előidézni;
- 4) tudatosan vagy tudattalanul nem hatékony termelési módszereket alkalmaz.

4. Föld, tőke, munkaerő – az alapvető termelési tényezők osztályozása. A tőkéhez kapcsolódik:

- 1) a pénz, részvények, kötvények;
- 2) csak részvények és kötvények;
- 3) a pénz és részvények, de nem kötvények;
- 4) sem pénz, sem részvények, sem kötvények nem kapcsolódnak a tőkéhez.

5. A vásárolt áruk kifizetésekor a pénz a következő funkciót látja el:

- 1) értékmérő;
- 2) forgalmi eszköz;
- 3) fizetési eszköz;
- 4) megtakarítási eszköz.

6. A keresleti törvény szerint:

- 1) a kínálat kereslethez viszonyított többlete az árak csökkenését okozza;
- 2) ha növekszik a fogyasztók jövedelme, általában több árut vásárolnak;
- 3) a keresleti görbe általában pozitív meredékenységű;
- 4) amikor az árak csökkennek, növekszik a tervezett vásárlások mennyisége.

7. A kereslet árrugalmassága nagyobb lesz:

- 1) inkább alapvető cikkekre, mint luxuscikkekre;
- 2) azokban az esetekben, amikor a fogyasztók a terméket a maguk számára a legnagyobb haszonnal fel tudják használni;
- 3) minél nagyobbak az ártermelés alternatív költségei;
- 4) minél kevésbé szükséges a termék a fogyasztó számára.

8. A jövedelemhatás a következő esetben jelentkezik:

- 1) ha az emberek jövedelme csökken, kevesebbet vásárolnak ebből a termékből;
- 2) az áruk árának csökkentése azt eredményezi, hogy a fogyasztó többet vásárolhat a termékből anélkül, hogy csökkentené más áruk vásárlásának mennyiségét;
- 3) egyes áruk vásárlásának volumene az emberek jövedelmének növekedésével csökken;
- 4) az összes felsorolt esetben.

9. Rövidtávon egy profitmaximalizáló cég leállítja a termelést, ha kiderül, hogy:

- 1) az ár alacsonyabb, mint a minimális átlagos összköltség;
- 2) az összbevétel kisebb, mint az összköltség;
- 3) az összbevétel kisebb az általános változó költségeknél;
- 4) a bevétel kisebb az általános változó költségeknél.

10. Az alábbi állítások közül melyik nem teljesül a tökéletes versenyben:

- 1) egy vállalat akkor van egyensúlyban, ha a határbevétele megegyezik a határköltségével;
- 2) a határköltség-görbe az átlagos költséggörbét az ATC minimum pontjában metszi;
- 3) a cég terméke iránti keresleti görbé negatív meredékenységű;
- 4) az átlag- és határköltség-görbéknek U-alakúak.

2. GAZDASÁGELMÉLET: MAKROÖKONÓMIA.

1. Az alábbiak közül melyik szerepel a GDP-ben?

- 1) háziasszony munkavégzése;
- 2) használt autó vásárlása a szomszédától;
- 3) új részvények vásárlása brókertől;
- 4) kötvények vásárlása a vállalatnál.

2. A GDP és az nettó hazai össztermék meghatározása során „többszörös számbavétel történik”, ha hozzáadjuk:

- 1) a bányászati és acéliparban létrehozott nettó hozzáadott értékeket;
- 2) a készletek növekedését a lisztőrlő és pékiparban;
- 3) a pékiparban és kereskedelmi hálózatában létrehozott hozzáadott értéket;
- 4) a vásárolt fogyasztási cikkek és termelési eszközök teljes összege.

3. Ha az aggregált kereslet volumene növeli a GDP-t teljes foglalkoztatásnál, az azt jelenti, hogy a gazdaságban:

- 1) vannak pénzügyi korlátok;
- 2) inflációs rés van;
- 3) deflációs rés van;
- 4) egyensúly van az aggregált kereslet és az aggregált kínálat között.

4. a fogyasztási határhajlandóság:

- 1) a fogyasztói kiadások változása, amelyet a jövedelem változása okoz;
- 2) görbe, amely a fogyasztói kiadások szintjét jellemzi egy adott jövedelmi szinten;
- 3) a fogyasztói kiadások növekedésének aránya a rendelkezésre álló jövedelem egységnyi növekedéséhez;
- 4) minden korábbi válasz helytelen.

5. Teljes foglalkoztatás esetén a súrlódó munkanélküliség szintje:

- 1) egyenlő 0;
- 2) legyen alacsonyabb a ciklikus munkanélküliség szintjénél;
- 3) minden korábbi válasz helyes;
- 4) minden korábbi válasz helytelen.

6. Kényszerű munkanélküliség:

- 1) Keynes azon feltételezésével magyarázható, hogy a bérek nem nőnek a munkaerő-piaci túlzott kereslet körülményei miatt;
- 2) Keynes azon feltételezésével magyarázható, hogy a bérek nem csökkennek a munkaerő-piaci túlzott kereslet esetén;
- 3) kisebb szerepet játszik az általános munkanélküliségben;
- 4) minden korábbi válasz helytelen.

7. Az alábbi fogalmak közül melyik nem vonatkozik a konjunktúraciklus fázisaihoz?

- 1) infláció;
- 2) recesszió;
- 3) depresszió;
- 4) növekedés.

8. A határozott inflációellenes fiskális politika előírja:

- 1) az adózás szintjének növelését és az állami kiadások csökkentését;
- 2) az adóbevételek és az állami kiadások csökkentését;
- 3) növekvő adókat és magasabb állami kiadásokat;
- 4) az adók csökkentését és az állami kiadások magasabb szintjét,

9. A pénz:

- 1) a forgalom eszköze;
- 2) az érték megőrzésének eszköze;
- 3) minden korábbi válasz helyes;
- 4) minden korábbi válasz helytelen,

10. A „nyílt piaci műveletek” kifejezés a következőket jelenti:

- 1) a kereskedelmi bankok tevékenysége a vállalatok és magánszemélyek hitelezésében;
- 2) a kamatlábakra gyakorolt hatás, amelyet a kereskedelmi bankok által nyújtott kölcsönök teljes összegének növekedése vagy csökkenése okoz;
- 3) a központi bank műveletei, amelyek a kereskedelmi bankok folyószámla értékének növekedéséhez vagy csökkenéséhez vezetnek;
- 4) a központi bank általi állampapír adásvétele.

3. GAZDASÁGTÖRTÉNELEM ÉS A GAZDASÁGI GONDOLKODÁS FEJLŐDÉSTÖRTÉNETE.

21. A "pénz" kategóriát U. Petty a következő elmélet támogatójaként tekinti:

- 1) nominalista pénzelmélet;
- 2) fémpénz elmélet;
- 3) pénz mennyiségi elmélet;
- 4) nincs helyes válasz.

22. U. Petty és P. Boisguilbert az értékelmélet megalapítói, amelynek meghatározása a következő:

- 1) munkaerőköltségek (munkaelmélet);
- 2) termelési költségek (költségelmélet);
- 3) határhaszon;
- 4) az erőforrások ára.

23. A Kene F. által javasolt besorolás szerint a gazdálkodók a következőket képviselik:

- 1) termelési részleg;
- 2) földtulajdonosok osztálya;
- 3) meddő osztály;
- 4) közbenső réteg.

24. A. Smith szerint a kereskedelem szerkezetében az első helyet a következő foglalja el:

- 1) belföldi kereskedelem;
- 2) külkereskedelem;
- 3) tranzitkereskedelem;
- 4) kiskereskedelem.

25. A piac előtti kor közgazdasági gondolkodásának képviselői idealizáltak:

- 1) piacgazdasági kapcsolatokat;
- 2) természetes gazdasági kapcsolatokat;
- 3) nagy kereskedelmi és uzsoraműveleteket;
- 4) export-import műveleteket.

26. Hammurapi törvényei szabályozták az adósrabszolgaságot annak érdekében, hogy legyen:

- 1) a leggyorsabb átállás a piacgazdaságra;
- 2) a kincstári adóbevételek növekedésének biztosítása;
- 3) a természetgazdaság alapjainak lerombolásának megakadályozása;
- 4) az államkincstár feltöltése.

27. J. Robinson szerint az oligopólium és a tökéletlen verseny kialakulásának előfeltételei a következők:

- 1) verseny a termékgyártók között;
- 2) a monopóliumok speciális típusa;
- 3) termelési koncentráció;
- 4) szakszervezeti mozgalom.

28. A felsorolt közgazdászok közül melyik a neokeynesianizmus képviselője?

- 1) Hicks D., Hansen A.;
- 2) Keynes J., Commons J.;
- 3) Robinson J., Sraffa P.;
- 4) Harrod R., Kaldor N.

29. Az ipari társadalom fejlődését Japánban elősegítette:

- 1) a feudális viszonyok felszámolása;
- 2) az állami politika;
- 3) az agrárreform;
- 4) minden válasz helyes.

30. U. Rostow a "gazdasági növekedés szakaszai" elméletében az emberi fejlődés öt szakaszát azonosítja. Melyik szakasz felesleges ebben a listában?

- 1) hagyományos társadalom;
- 2) a változások időszaka;
- 3) átmeneti társadalom;
- 4) növekedési időszak.

4. BEVEZETÉS A SZAKMÁBA ÉS A TUDOMÁNYOS KUTATÁS ALAPJAIBA.

31. Melyik évben kezdték bevezetni az ukrán oktatási rendszerbe a bolognai folyamat elveit?

- 1) 2018;
- 2) 2005;
- 3) 1991;
- 4) 2008

32. A pénzügyi szakember az alábbi feladatokat látja el:

- 1) pénzügyi és banki ellenőrzést végez a pénzforgalom felett, biztosítva a vállalkozás pénzügyi stabilitását;
- 2) elemzi a gazdálkodó szervezetek pénzügyi és gazdasági tevékenységének helyzetét;
- 3) közreműködik a beruházási programok kidolgozásában, a kiadási irányok meghatározásában, a folyó finanszírozás biztosításában;
- 4) minden válasz helyes.

33. Milyen funkciókat lát el a tudomány a társadalomban?

- 1) az emberi szükségletek kielégítése a természet és a társadalom törvényeinek megismerésében a termelés és a társadalmi viszonyok javítása érdekében;
- 2) a kultúra fejlesztése, az oktatás humanizálása és egy új ember formálása;
- 3) a tudományos kutatás új szervezeti formáinak kialakítása;
- 4) a tudományos elméletek különféle ágainak kialakítása.

34. A tudományos kutatás...

- 1) a tudományos kutatás speciális típusa, amelynek eredményeként alapvetően új eredmények születnek, amelyek új szabályszerűségek tudományos felfedezésének jelentőséggel bírnak;
- 2) módszerek készlete a vizsgált objektumok paramétereinek, szerkezetének és egyéb jellemzőinek beállítására;
- 3) a kísérlet által szabályozott érték (jellemző, tényező);
- 4) a megfigyelés egy fajtája.

35. A kutatás relevanciája (aktualitása, érvényessége)

1) a kutatás módszertani jellemzői, azaz a relevancia igazolása, amely választ feltételez arra a kérdésre: miért kell ezt a problémát jelenleg tanulmányozni?

2) oktatási műveletek sorozata, amely meghatározza azok sorrendjét az adatok vagy eredmények egészének megszerzéséhez;

3) kutatási módszer, a kutatott alany vagy jelenség képzeletbeli vagy gyakorlati bontása jellemző összetett elemeire, az egyes szempontok kiválasztása benne, a jelenség minden elemének vagy aspektusának külön-külön, egy egész részeként történő vizsgálata;

4) elméleti kutatási módszer, ismeretelméleti műveletek összessége tudományos koncepciókkal, amelyek tükrözik a kutatás tárgyát képező jelenségeket.

36. Egy kutatási hipotézis (a görög hipotézisből - alap, feltevés) a következő:

1) a kutatás módszertani jellemzője, valamilyen jelenség magyarázatára felállított tudományos hipotézis, amely tapasztalaton és elméleti indoklason alapuló verifikációt igényel a megbízható tudományos ismeretökké válás érdekében;

2) a mennyiségi adatok grafikus megjelenítésének egyik eszköze;

3) egy síkon elhelyezkedő geometriai szerkezet, pontrendszer, amelyek közül néhányat szegmensek kötnek össze; a kölcsönható rendszerek egyik legegyszerűbb modellje;

4) szöveg, könyvszakasz, cikk szerkezeti és kompozíciós egysége.

37. A kutatás tárgya

1) vállalkozás vagy iparág;

2) olyan folyamat vagy jelenség, amely problémás helyzetet teremt, és amelyet kutatásra választanak;

3) mire irányul a kognitív folyamat;

4) a környező anyagi világ és annak tükröződése az emberi tudatban.

38. Az állam, a természetes és jogi személyek között a GDP, esetenként az állam nemzeti vagyonának elosztása és újraelosztása tekintetében létrejövő gazdasági kapcsolatok összessége azzal a céllal, hogy a társadalom fejlődését biztosító anyagi forrásokat képezzenek. Ez a(z)...

1) adózás;

2) pénzügyi kapcsolatok;

3) pénzügyek;

4) pénzügyi politika.

39. Milyen típusú finanszírozás tartozik a vállalkozások és vállalatok pénzügyeihez, a kereskedelmi intézmények és szervezetek pénzügyeihez, valamint a háztartások pénzügyeihez?

1) az állami egyesületek pénzügyei;

2) magánpénzügyek;

3) állami pénzügyek;

4) nincs helyes válasz.

40. Az állami költségvetés része:

- 1) vállalkozások finanszírozása;
- 2) helyi pénzügyek;
- 3) államháztartás;
- 4) nemzetközi pénzügyek.

5. SZOCIOLÓGIA ÉS TÁRSADALOM-ETIKAI FELELŐSSÉG.

46. A szociológiai tudás tárgya:

- 1) törvények és törvényszerűségek a működőképes társadalomban;
- 2) társadalom mint szociális valóság integrálója;
- 3) szociális élet társadalomban;
- 4) minden válasz helyes.

47. A társadalmi statika törvényei a következőket tükrözik:

- 1) egy társadalmi tárgy fejlődésének irányait, formáit, tényezőit;
- 2) a változás jellemzőit, egy társadalmi tárgy evolúcióját;
- 3) a társadalmi rendszer stabilitásának megőrzésére való törekvést;
- 4) nincs helyes válasz.

48. Melyik jellemzi azokat a tényezőket, amelyek meghatározzák a szociológia különleges helyét a társadalomtudományok rendszerében?

- 1) filozófiai tudománnyá való átalakulása;
- 2) önálló tudomány saját tudományos eszközeivel;
- 3) a szociológia nem létezhet más tudományok következtetései nélkül;
- 4) a szociológia a közgazdaságtan szerves része.

49. Melyik tudós használta először a „szociológia” kifejezést?

- 1) Ch. Darwin;
- 2) O. Comte;
- 3) K. Marx;
- 4) M. Weber;

50. Az evolúciós elmélet felhasználásának a társadalom létfontosságú tevékenységeinek magyarázatában és a szociológia arzenáljába való bevonásának célszerűségének megalapozását kezdeményezte:

- 1) K. Marks;
- 2) E. Durkheim;
- 3) H. Spencer;
- 4) V. Sumner .

Minta táblázat a válaszok kitöltéséhez:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50

Gazdaságelmélet: mikroökonómia
Gazdaságelmélet: makroökonómia
Gazdaságtörténelem és a gazdasági gondolkodás fejlődéstörténete
Bevezetés a szakmába és a tudományos kutatás alapjaiba
Szociológia és társadalom-etikai felelősség

AJÁNLOTT IRODALOM JEGYZÉKE

1. GAZDASÁGELMÉLET: MIKROÖKONÓMIA.

1. Samuelson, Paul Anthony: Közgazdaságtan. Akad. K., 2012
2. Samuelson, P.A., Nordhaus, W.D. (2016). Közgazdaságtan. Akadémiai Kiadó, Budapest.
3. Varian, H.L. (2021). Mikroökonómia középfolon: Egy modern megközelítés. Akadémiai Kiadó, Budapest
4. Базілінська О. Я., Мініна О. В. Мікроекономіка : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. 348 с.
5. Економічна теорія : навч. посіб. / Мудрак Р. П., Бурляй А. П., Костюк В. С., Котвицька Н. М., Нестерчук Я. А., Пенькова О. Г., Ревуцька А. О., Смолій Л. В., Фицик Л. А., Фротер О. С. Умань : ВПЦ «Сочінський», 2018. 617 с.
6. Ємець О. І., Репела Н. П., Татунчак Я. І. Політична економія : навч. посіб. Івано-Франківськ. 2017. 328 с.
7. Камінська Т. М. Основи економічної теорії : підручник. Київ : ВСВ «Медицина», 2018. 232 с.
8. Лагутін В. Д, Уманців Ю. М., Щербакова Т. А. Економічна теорія : підручник. Київ : КНТЕУ, 2017. 607 с.
9. Мацелюх Н. П., Касьяненко Л. М., Максименко І. А. Економічна теорія. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 478 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/4227/1/4064_IR.pdf
10. Мудрак Р. П., Бурляй А. П., Костюк В. С. та ін. Економічна теорія: Навчальний посібник. Умань: «Візаві», 2018. 720 с. 9. Козакова О. М. Макроекономіка : підручник / О. М. Козакова, Е. М. Забарна / Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон : Олді-плюс, 2018. 428 с.

2. GAZDASÁGELMÉLET: MAKROÖKONÓMIA.

1. Gregory N. Mankiw: Makroökonómia, Osiris Kiadó, 2017
2. Mishkin, Frederic S.: Makroökonómia : gazdaságpolitika és gyakorlat. Alinea, sor. 2020
3. Бріль М. С., Кліменко О. М., Лісна І. Ф. Політична економія: навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 280 с.
4. Грантківська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 672с.
5. Економічна теорія : навч. посіб. / Мудрак Р. П., Бурляй А. П., Костюк В. С., Котвицька Н. М., Нестерчук Я. А., Пенькова О. Г., Ревуцька А. О., Смолій Л. В., Фицик Л. А., Фротер О. С. Умань : ВПЦ «Сочінський», 2018. 617 с.
6. Ємець О. І., Репела Н. П., Татунчак Я. І. Політична економія : навч. посіб. Івано-Франківськ. 2017. 328 с.
7. Камінська Т. М. Основи економічної теорії : підручник. Київ : ВСВ «Медицина», 2018. 232 с.
8. Лагутін В. Д, Уманців Ю. М., Щербакова Т. А. Економічна теорія : підручник. К. : КНТЕУ, 2017. 607 с.

9. Козакова О. М. Макроекономіка : підручник / О. М. Козакова, Е. М. Забарна / Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон : Олді-плюс, 2018. 428 с.
10. Грантковська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка. Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 672с.
11. Томашик Л. С., Перепьолкіна О. О., Шевчик Б. М. Економічна теорія: навчальний посібник. Львів. 2018. 264 с.
12. Макроекономіка: базовий курс [Електронний ресурс]: навч. посіб. / [проф. І.Й. Малий, проф. І.Ф. Радіонова, доц. Т.Ф. Куценко, доц. Н.В. Федірко та ін.]. Київ : КНЕУ, 2016. —254 с.

3. GAZDASÁGTÖRTÉNELEM ÉS A GAZDASÁGI GONDOLKODÁS FEJLŐDÉSTÖRTÉNETE.

1. Економічна теорія (історія економіки та економічної думки, політекономія, мікроекономіка, макроекономіка): у 2-х ч. : Ч. 1: Історія економіки та економічної думки, політекономія: навч. посіб.; за ред. М. М. Теліщука / Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 544 с.
2. Історія економіки та економічної думки : підруч. / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, О. В. Длугопольський [та ін.] ; за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 792 с.
3. Історія економіки та економічної думки: навч. посібник. Г. П. Пасемко, Л. Г. Бага, Г. Є. Беседіна та ін. Вид. 2-ге, змін. і допов. Харків: ХНАУ, 2020 р. 243 с.
4. Історія економіки та економічної думки: Підручник. / В. Д. Базилевич, Н. І. Гражевська, Т. В. Гайдай та ін.; за ред. В.Д. Базилевича. Київ: Знання, 2018. 775 с.
5. Історія економічних учень: навчальний посібник / П. П. Несененко, О. А. Артеменко. Одеса: ОНЕУ: ФОП Гуляєва В. М., 2017. 448 с.
6. Краус Н. М. Історія економіки та економічної думки: структурно-логічні схеми, таблиці, малюнки: навч. посіб. для вузів. Київ: ЦУЛ, 2017. 495с.
7. Любохинець Л.С. Історія політичних та економічних вчень [Текст] : навч. посібник / Л.С, Любохинець, В.М. Шавкун, Л.М. Бабич ; Хмельниц. нац. унт. Київ: ЦУЛ, 2017. 293 с.
8. Нарис історії економічної думки України кінця ХІХ – початку ХХ ст. в особистостях: навчальний посібник / Л. В. Січевлюк, М. О. Гофман ; за наук. ред. проф. І. Ф. Радіонової. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2018. 256 с.
9. Пармаклі Д.М. Історія економічних вчень: Навчальний посібник / Д.М. Пармаклі, С.В. Філіппова, Н.А. Добрянська. Одеса, 2018. 113 с. DOI 10.5281/zenodo.2600825
10. Ущাপовський Ю. В. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. / Ю. В. Ущাপовський. Житомир: Житомирська політехніка, 2020. 144 с
11. Якобчук В. П. Історія економіки та економічної думки [Текст]: Навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 476 с.

4. BEVEZETÉS A SZAKMÁBA ÉS A TUDOMÁNYOS KUTATÁS ALAPJAIBA.

1. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с

2. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (Редакція станом на 29.07.2022) // База даних «Законодавство України» / ВРУ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.

3. Міжнародний Кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності): Видання 2021 року: Мінфін України. URL : <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-audit>.

4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII (зі змінами і доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.

5. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

6. Яремко І.Й. Історія обліку, аналізу та аудиту: навч. посібник / Яремко І.Й., О.С. Лемішовська. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 226 с.

7. Положення про сертифікацію аудиторів: рішення Аудиторської палати України від 31.05.2007 № 178/6. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr8_6230-07#Text

5. SZOCIOLÓGIA ÉS TÁRSADALOM-ETIKAI FELELŐSSÉG.

1. Соціологія: Підручник / За ред. докт. соціол. наук, проф. В.М. Пічі. - 4-те видання, виправлене. Львів: "Магнолія 2006". 2009. с. 293

2. Andorka Rudolf (2006) Bevezetés a szociológiába. Bp.: Osiris, 2006

3. Giddens, Anthony (2008) Szociológia. Bp.: Osiris, 2008

4. В.Г. Городяненко (За ред.) Соціологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів – К., 2003.

5. Герасимчук А.А., Палеха Ю.І., Шиян О.М. Соціологія./ А.А.Герасимчук ,Ю.І. Палеха , О.М. Шиян. Видання Європейського університету. 2003 р.

6. Городяненко В.І. Соціологія./ В.І. Городяненко. К.: Академія, 2002р.

7. Піча В.М. Практикум з соціології./В.М. Піча. Львів: «Новий світ 2000», 2004 р.

8. Kovách I. (szerk): *Társadalmi metszetek*. Napvilág Kiadó, 2006.

9. Szelényi Iván: *Új osztály, állam, politika*, Európa, Budapest, 1990.

10. Костенко Н., Іванов В. Досвід контент-аналізу: Моделі та практики: Монографія. К.: Центр вільної преси, 2003.

11. Гуменюк Л.Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. Т.1. Львів: ЛьвДУВС, 2019. URL: <https://cutt.us/qFuwq>

12. Петінова О. Б. Соціологія: навчальний посібник. Одеса: Видавництво «Магістр», 2019. 260 с.

13. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180с.

14. Толстов І. В., Даніл'ян В. О. Соціологія: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2018. 284 с., табл. 3. ISBN 978-617-654-078-6

1. sz. melléklet

A teszteredmények 100-200 pontos értékelési skálára történő átszámításának táblázata

Teszteredmény	100-200 pontos skála
1	100
2	102
3	104
4	106
5	108
6	110
7	112
8	114
9	116
10	118
11	120
12	122
13	124
14	126
15	128
16	130
17	132
18	134
19	136
20	138
21	140
22	142
23	144
24	146
25	148
26	150
27	152
28	154
29	156
30	158
31	160
32	162
33	164
34	166
35	168

Teszteredmény	100-200 pontos skála
36	170
37	172
38	174
39	176
40	178
41	180
42	182
43	184
44	186
45	188
46	190
47	192
48	194
49	196
50	200